

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
resursskolor i Vollsjö resursskola, belägen i Sjöbo
kommun, med Almaröd Friskola AB som huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Vollsjö resursskola. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som har tagits fram för granskningen (se bilaga 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer; hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Vollsjö resursskola i följande utsträckning:

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Eleverna ges i flera delar en målfokuserad och stimulerande undervisning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver förmedla syfte och mål mer kontinuerligt och på ett tydligare sätt i alla ämnen.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Eleverna ges i hög utsträckning en undervisning som möter deras stödbehov.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Undervisningen präglas i flera delar av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver ge eleverna ett mer aktivt och konkret stöd för att främja elevernas medvetenhet om det egna lärandet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 5 juni 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:9816) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning. Varje frågeställning innehåller dessutom en motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i observationer, intervjuer med elever, lärare, annan personal och rektorn samt inhämtad information.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Inom denna frågeställning granskas om undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål och om lärarna tydliggör för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment. Vidare granskas om undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas. Härtill granskas om undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera deras kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar en målfokuserad och stimulerande undervisning, men utvecklingsområden finns.

Undervisningens mål och syfte

Lärarna konkretiserar och tydliggör i olika omfattning vad som är undervisningens syfte och mål för eleverna. Några av lärarna samtalar kontinuerligt med eleverna om vad de ska lära sig och varför kunskapen är viktig, men alla lärare gör inte det. Någon lärare beskriver exempelvis vilken nytta eleverna har av olika arbetsområden inom matematiken, både i vardagen och inom olika yrken samt återkommer i slutet av lektionerna till att prata om vad eleverna har lärt sig. Även i andra ämnen ger lärarna exempel på varför kunskapen är viktig, till exempel för att eleverna ska kunna påverka sitt eget liv eller för att eleverna ska kunna orientera sig i samhället. Några lärare förklarar varför eleverna ska göra en viss uppgift eller lära sig det som de tränar på, men enbart om eleverna själva frågar. Enligt eleverna förekommer det även att lärare ibland enbart ger till svar

att det står så i kursplanen och att det främst är i några få ämnen som lärarna ofta återkommer till vad eleverna ska lära sig.

Variation i undervisningen

Lärarna utformar en undervisning som främjar elevernas lärande genom en variation av arbetsuppgifter, arbetsformer och redovisningssätt. Undervisningen är planerad så att eleverna ofta arbetar med ett liknande upplägg inom respektive ämne, vilket innefattar både gemensamt arbete och enskilda läs- eller skrivuppgifter såväl digitalt som i läroböcker. Upplägget innebär att eleverna får möta rutiner som de känner igen och som oftast också ger en variation av aktiviteter och arbetssätt över skoldagen. Enligt eleverna är det ett bra upplägg som leder till att de lär sig mycket. I undervisningen ingår ofta gemensamma undervisningsmoment, till exempel muntliga genomgångar och dialoger, högläsning samt filmer vars begrepp och innehåll förklaras. I syfte att kunna skapa en variation som omfattas av gemensamma moment och praktiska övningar som eleverna vill delta i, exempelvis inom praktisk-estetiska ämnen, arbetar personalen för att skapa en trygg miljö där det upplevs okej att göra fel. Lärarna möjliggör även för eleverna att redovisa sina kunskaper på ett varierat och anpassat sätt, exempelvis genom muntliga redovisningar inför klassen eller enskilt för läraren. Dessutom använder lärarna både skriftliga och muntliga prov, i syfte att möta elevernas olika behov.

Övningar för reflektion och diskussion

I undervisningen ingår kontinuerliga inslag som främjar elevernas möjligheter att tillsammans diskutera och reflektera över olika frågeställningar. Som ett led i arbetet med att stimulera elevernas kunskapsutveckling är diskussioner i samband med lärares genomgångar ett återkommande inslag i undervisningen. Lärarna initierar bland annat diskussioner om aktuella händelser i världen och frågor om livsåskådning och religion. Lärarna fångar även upp elevernas frågor och inspel i undervisningen som underlag för fortsatta samtal och diskussioner. Utöver arbetet med att skapa en trygg lärmiljö skapar lärarna goda förutsättningar för eleverna att delta i diskussioner genom att se till att eleverna inväntar varandra och genom att ställa nya frågor som leder samtalen framåt. Visserligen framgår det att lärarna har svårare för att få i gång diskussioner med vissa elever och att det finns skillnader mellan ämnena. Lärarna försöker dock få i gång diskussioner kring frågor som engagerar eleverna,

exempelvis angående mat och hälsa, vilka är av betydelse för deras nuvarande liv och vardag.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver förmedla syfte och mål mer kontinuerligt och på ett tydligare sätt i alla ämnen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det råder skillnader mellan lärarna när det gäller med vilken kontinuitet och i vilken utsträckning de förmedlar syfte och mål i undervisningen på ett elevnära sätt. Det finns därmed en risk att eleverna inte ser alla moment och uppgifter som meningsfulla. Att på ett anpassat och kontinuerligt sätt medvetandegöra eleverna om syftet med olika moment och arbetsuppgifter kan skapa bättre förutsättningar för att också öka elevernas medvetenhet om det egna lärandet och möjligheter till delaktighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektorns ledning, utvecklar metoder för hur och när mål och syfte kan klargöras för eleverna på ett sätt som blir begripligt för dem. Förslagsvis kan arbetet inledas genom att lärarna tillsammans ser över vilka olika metoder och elevnära sätt som redan används, vilket även bör omfatta lärarna i praktisk-estetiska ämnen för att skapa en bred överblick. I det gemensamma arbetet kan ingå att samtala om i vilka sammanhang, på vilket sätt och med vilket djup det är lämpligt att förmedla syfte och mål för eleverna. I detta arbete kan personalen med fördel utgå från sina kunskaper och erfarenheter av elevernas förutsättningar och behov.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Inom denna frågeställning granskas om arbetssätt och arbetsuppgifter i såväl planering som genomförande är anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov. Vidare granskas om eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang. Härtill granskas om undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem men också om det finns flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i hög utsträckning en undervisning som möter deras stödbehov.

Anpassning och lärarstöd i undervisningen

Undervisningen innefattar arbetssätt och uppgifter som är anpassade efter elevernas olika behov och förutsättningar. Lärarna och resurspersonalen arbetar aktivt med att bilda sig en uppfattning om elevernas olika behov, genom att ta del av information från elevernas tidigare skolor, vårdnadshavarna och eleverna själva. Härtill gör skolan egna tester och kartläggningar, exempelvis avseende elevernas läsförståelse. I arbetet ingår även att personalen kontinuerligt utbyter information om hur undervisningen fungerar för eleverna, i syfte att fortlöpande kunna göra individuella anpassningar. För att tillse att eleverna ska få en undervisning som möter deras behov gör lärarna avvägningar kring sammansättningen av elevgrupperna. Detta för att kunna hålla ett anpassat tempo inom respektive grupp, exempelvis vid gemensamma genomgångar, och samtidigt kunna möta varje elevs behov av utmaningar. Vidare erbjuder lärarna läroböcker i olika svårighetsgrad, där den främsta skillnaden ligger i hur texten är uppbyggd och tillgängliggjord. Exempelvis genom att viktiga begrepp markeras med fetstil. Läroböckerna finns oftast också att tillgå som ljudfiler. Någon lärare skapar även skriftliga sammanfattningar av undervisningens innehåll, vilka också spelas in och ges till elever som komplement. Härtill skapar lärarna uppgifter som är individuellt utformade, bland annat för att öva läs- och skrivförmåga. Till en del elever tillhandahåller lärarna även material och uppgifter på en högre nivå och konstruerar uppgifter som kräver mer utvecklade analyser. I de fall

eleverna snabbt blir klara med en uppgift försöker lärarna få dem till att fördjupa sina resonemang och erbjuder extrauppgifter på olika nivåer. Det framgår dock att personalen ser vissa utmaningar i att alltid kunna tillhandahålla material och ge uppgifter på rätt nivå för alla elever.

Lärarna och resurspersonalen ger ett aktivt och individuellt anpassat stöd till eleverna som bidrar till att eleverna kan komma i gång och bibehålla sitt engagemang för skolarbetet. För att kunna ge ett anpassat stöd till eleverna samtalar lärarna, specialpedagogen och resurspersonalen kontinuerligt om vilka förändringar som kan behöva göras i undervisningen. För att eleverna ska komma i gång med sitt arbete och förstå vad de ska göra ger lärarna muntliga instruktioner, samt förklarar nya och svåra begrepp. Lärarna och resurspersonalen ger också instruktioner och förklaringar enskilt till vissa elever i ett långsammare tempo. Lärarna tillhandahåller även skriftliga instruktioner, såväl på whiteboardtavlan som digitalt, samt kompletterar dessa med individuellt utformade instruktioner som är nedbrutna i tydliga steg. Vidare är lärarna och resurspersonalen uppmärksamma på att eleverna förstår, och de stämmer även av med elever som inte räcker upp handen. Samtidigt gör personalen medvetna avvägningar och avvaktar ibland med att fråga hur det går, för att i stället låta eleverna själva försöka innan de erbjuder sitt stöd. Lärarna anpassar även olika pedagogiska stödstrukturer efter elevernas behov och använder bildstöd, alternativ kommunikation och tidshjälpmedel endast så länge eleverna behöver det. Exempelvis har personalen uppmärksammat att flera elever som varit vana vid tidshjälpmedel när de började på skolan, inte kunde klockan. Eleverna har då i stället fått lära sig den analoga klockan, och successivt har personalen kunnat plocka bort tidshjälpmedlet.

Struktur i undervisningen

Undervisningen är strukturerad på ett sätt som skapar förutsägbarhet och möter de behov av flexibilitet som kan uppstå. För att eleverna ska veta vad de kan vänta sig av skoldagen har personalen skapat en tydlig struktur kring schemat som innebär att lektionerna alltid är lika långa och följs av en kortare rast. Vidare följer lektionerna en tydlig struktur som alltid innefattar en inledning där lektionens innehåll presenteras både skriftligt och muntligt. Vid de tillfällen då eleverna arbetar med olika uppgifter eller material framgår det av introduktionen vem som ska göra vilka uppgifter och vilket material var och en av eleverna ska arbeta med. Inför lektionerna ser lärarna också till att information om lektionens innehåll, upplägg och

läromedel finns att tillgå digitalt för eleverna. I lektionsstrukturen ingår även ett gemensamt avslut som sammanfattar vad de har gjort under lektionen. Vid planerade förändringar förbereder personalen eleverna i god tid och vid mer än ett tillfälle. Likaså förbereder personalen eleverna på vem ur personalen de ska åka med vid transporter till och från slöjdsalen och idrottshallen. Vidare är alltid minst två personal närvarande under en lektion, ibland två lärare och andra gånger en lärare och en resursperson. Härigenom kan lärarna möta de behov av flexibilitet som kan uppstå under en lektion. Exempelvis kan en av dem fokusera mer på en elev som tillfälligt behöver stöd, i eller utanför lektionssalen, för att sedan kunna återgå till det planerade arbetet. Lärarna erbjuder även alternativa uppgifter när de märker att ett arbetsmoment inte fungerar och följer sedan upp situationen vid ett senare tillfälle.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen men vill i sammanhanget påtala vikten av att lärarna arbetar vidare med de utmaningar som de har identifierat i fråga om att tillhandahålla material på rätt nivå för alla elever, för att kunna möta elevernas olika behov.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Inom denna frågeställning granskas om det i undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna samt om det förekommer inslag som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Vidare granskas om eleverna ges stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten. Härtill granskas om eleverna regelbundet involveras i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen präglas i flera delar av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang, men utvecklingsområden finns.

Arbete med att stärka självförtroende och motivation

Lärarna förmedlar att de har höga förväntningar på eleverna och de arbetar för att stärka deras självförtroende och motivation. Lärarna tydliggör kontinuerligt sina förväntningar på eleverna och förmedlar att de tror att eleverna kan klara av ett moment eller nå ett betyg. Det synliggörs exempelvis genom att de tillhandahåller uppgifter som utmanar eleverna och gör medvetna avvägningar i fråga om vilket stöd de ger eleverna. Det framgår även att personalen successivt ökar sina förväntningar genom att till exempel låta eleverna i årskurs 9 ta mer eget ansvar, bland annat genom att själva förmedla viss information till sina föräldrar. Enligt eleverna är det tydligt att lärarna vill att de ska lära sig mycket och tror att de kan klara det. Även i de fall en elev tvivlar på sig själv uppmuntrar lärarna eleven att försöka och de uppmärksammar sedan elevens ansträngningar. För att stärka och motivera eleverna i deras skolarbete är beröm och återkoppling en viktig strategi bland personalen. Lärarna skapar goda relationer med eleverna och uppmärksammar deras intressen och styrkor i undervisningen för att främja motivationen. Detta gör lärarna exempelvis genom att låta elever som har ett särskilt intresse få besvara fler och svårare frågor i ämnet. Lärarna visar även sitt eget engagemang för ämnet och på så vis skapar motivation hos eleverna, men enligt eleverna märks detta tydligare i vissa ämnen än i andra.

Arbete med att skapa medvetenhet om det egna lärandet

Lärarna ger eleverna visst stöd för att de ska bli medvetna om sin utveckling och sitt eget lärande. Lärarna samtalar visserligen med eleverna om hur det går för dem i skolan och vad de har lärt sig, men de gör det i olika omfattning och ibland enbart med koppling till hur eleverna har presterat i förhållande till olika betygsnivåer, exempelvis genom betygssamtal efter ett arbetsområde. Förvisso säger sig lärarna vara säkra på att de samtalar med alla elever om deras utveckling någon gång under terminen. Samtidigt framgår att det oftast handlar om spontana samtal, utan förberedelse eller underlag för att kunna göra det konkret och tydligt för eleverna vad de har lärt sig, eller hur deras progression ser ut. Vidare är det ofta eleverna själva som frågar efter hur lärarna tycker att det går för dem och vad de behöver göra i sitt fortsatta lärande. Även om eleverna också får en viss återkoppling om hur det går för dem i skolan i samband med utvecklingssamtalen, utgår samtalen i huvudsak från underlag som relaterar till prestation och betyg. Några lärare ger dock återkoppling och

uppmärksammar elevernas utveckling och lärande i samband med lektionerna. Exempelvis visar någon lärare på elevernas progression i ämnet genom att jämföra med vad de har kunnat tidigare. Härtill låter någon lärare eleverna delta i att bedöma sina egna uppgifter och pratar med eleverna om vad de lärt sig efter en inlämningsuppgift.

Elevers involvering i undervisningen

Lärarna ger i begränsad omfattning eleverna möjlighet att involveras i undervisningens utformning. Elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen består i att de har vissa valmöjligheter inom en arbetsuppgift. Exempelvis kan elever delvis välja innehållet i en skriftlig uppgift eller hur en examination ska genomföras. Vidare kan eleverna berätta om vad som fungerar bra eller mindre bra för dem i undervisningen i samband med utvecklingssamtal, vilket kan leda till individuella anpassningar. Det förekommer även att lärarna tillfrågar elevgrupperna om vad de tycker om undervisningen, men enligt lärarna får de sällan någon respons. Det framgår dock att lärarna inte har några tydliga strategier för att motivera eleverna till att vilja påverka, och enligt eleverna är det inte vanligt att lärarna tillfrågar dem om vad de tycker om undervisningen. En del lärare är också av uppfattningen att det inte finns utrymme att låta eleverna ha inflytande, eftersom de ska hinna med allt som ska ingå i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver ge eleverna ett mer aktivt och konkret stöd för att främja elevernas medvetenhet om det egna lärandet.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna visserligen ger eleverna visst stöd i att bli medvetna om sitt lärande, men de gör detta i olika omfattning och ofta utan underlag som tydliggör för eleverna vad de har lärt sig. Samtalen handlar ofta om elevernas prestation i förhållande till betyg. Det är dock viktigt att också ge eleverna möjlighet att samtala om och bli medvetna om sitt lärande och sin utveckling, även i de fall eleverna har svårt att nå kunskapsmålen. Detta bland annat som ett led i att stärka elevernas tro på den egna kapaciteten.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektorns ledning, tillsammans utvecklar metoder för att synliggöra elevernas förmågor och lärande på ett anpassat sätt och som en planerad del i undervisningen. Arbetet kan förslagsvis inledas med att lärarna delger varandra konkreta exempel på hur de gör för att visa elevernas progression i lärandet. Detta arbete kan med fördel också kopplas till det arbete med att tydliggöra och följa upp syfte och mål på ett bättre sätt, som Skolinspektionen rekommenderat tidigare i detta beslut. Förslagsvis kan även formerna för utvecklingssamtalen ses över för att bättre främja elevernas möjligheter att bli medvetna om sitt lärande, likväl som sina styrkor och utmaningar.

På Skolinspektionens vägnar

X Camilla Adler

Camilla Adler

Beslutsfattare

Signerat av: Camilla Adler

X Therése Mineur

Therése Mineur

Föredragande

Signerat av: Therése Mineur

I handläggningen av ärendet har även undervisningsråd Malin Lundquist deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 10 § skollagen framgår att i all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att en kursplan ska gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § i sistnämnda förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Enligt 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Av 3 kap 7 § skollagens fjärde och femte stycket framgår att det vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Av 10 kap 31 a § skollagen framgår att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det. Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Av 10 kap 31 b § skollagen framgår att placeringen vid resursskolan regelbundet ska följas upp och utvärderas. En elev har rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Om elevens vårdnadshavare begär att placeringen vid resursskolan ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt 30 §.

Av 10 kap. 35 § skollagen framgår att en fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras. Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma

deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och

tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Vollsjö resursskola, med Almaröd Friskola AB som huvudman ingår i granskningen. Enligt uppgifter från rektorn går 18 elever, i årskurserna 7 till 9, på skolenheten.

Skolinspektionen besökte Vollsjö resursskola den 4 november 2025.

Besöket genomfördes av utredarna Malin Lundquist och Therése Mineur.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Fyra lektionsobservationer, varav två hela lektioner och delar av två lektioner.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med övrig personal.
- En gruppintervju med lärare.
- En intervju med rektorn.
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2026.

Bilaga 3: Utgångspunkter

Granskningen syfte

Syftet är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i *hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns* eller i *låg utsträckning*.

Granskningens frågeställningar

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?
2. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?
3. I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Kvalitetskriterier

Fokus på kunskapsmålen

Undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål. Det tydliggörs för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment.

Variation i aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer

Undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas.

Övningar för reflektion och diskussion

Undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera elevernas kunskapsutveckling.

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang.

Struktur med förutsägbarhet och flexibilitet

Undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem. Undervisningen präglas av flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov

Anpassning av arbetssätt och arbetsuppgifter

Arbetsätt och arbetsuppgifter är i såväl planering som genomförande anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov

Höga förväntningar, självförtroende och motivation

I undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna. Det förekommer inslag i undervisningen som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära.

Medvetenhet kring eget lärande och förmågor

I undervisningen ges eleverna stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten.

Elevers involvering i undervisningens utformning

Eleverna involveras regelbundet i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.